

Kinh Đại Bát-Nhã Ba-La-Mật-Đa
(Trọn bộ 24 tập)

Hán dịch: Tam Tạng Pháp Sư Huyền Trang
Việt dịch: Hòa Thượng Thích Trí Nghiêm
Khảo dịch: Hòa Thượng Thích Thiện Siêu
Sàigòn 1998

--- o0o ---

Tập 1
Quyển Thứ 8
Hội Thứ Nhất

PHẨM CHUYỂN SANH
Thứ 4 - 2

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, được bốn tĩnh lực, bốn vô lượng, bốn vô sắc định. Đối với chín bậc đến thứ lớp vượt qua, thuận nghịch vào ra tự tại du hý, chẳng phải cảnh giới của các Thanh văn, Độc giác thầy. Bồ-tát Ma-ha-tát này có khi vào Sơ tĩnh lực. Từ Sơ tĩnh lực khởi vào Diệt tận định. Từ Diệt tận định khởi vào Đệ nhị tĩnh lực. Từ Đệ nhị tĩnh lực khởi vào Diệt tận định. Từ Diệt tận định khởi vào Đệ tam tĩnh lực. Từ Đệ tam tĩnh lực khởi vào Diệt tận định. Từ Diệt tận định khởi vào Đệ tứ tĩnh lực. Từ Đệ tứ tĩnh lực khởi vào Diệt tận định. Từ Diệt tận định khởi vào Không vô biên xứ định. Từ Không vô biên xứ định khởi vào Diệt tận định. Từ Diệt tận định khởi vào Thức vô biên xứ định. Từ Thức vô biên xứ định khởi vào Diệt tận định. Từ Diệt tận định khởi vào Vô sở hữu xứ định. Từ Vô sở hữu xứ định khởi vào Diệt tận định. Từ Diệt tận định khởi vào Phi tướng phi phi tướng xứ định. Từ Phi tướng phi phi tướng xứ định khởi vào Diệt tận định. Từ Diệt tận định khởi vào lại Sơ tĩnh lực. Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, với các bậc đến phương tiện khéo léo, thứ lớp vượt qua tự tại du hý. Nhưng đối với trong ấy không nhiệm không chấp trước.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát dù đã được bốn niệm trụ, bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi. Dù đã được không giải thoát môn, vô tướng giải thoát môn, vô nguyện giải thoát môn. Dù đã trụ khổ tập diệt đạo thánh đế. Dù đã được tám giải thoát, tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ, mà chẳng lấy quả Dự lưu, hoặc quả Nhất lai, hoặc quả Bất hoàn, hoặc quả A-la-hán, hoặc Độc giác Bồ-đề. Bồ-tát Ma-ha-tát này tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, phương tiện khéo léo khiến các hữu tình tu hành bốn niệm trụ, bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi. Tu hành không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn. An trụ khổ tập diệt đạo thánh đế. Tu hành tám giải thoát, tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ. Được quả Dự lưu, hoặc quả Nhất lai, hoặc quả Bất hoàn, hoặc quả A-la-hán, hoặc Độc giác Bồ-đề.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này dù đã tu hành Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lực, Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Dù đã trụ nội không, ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cánh không, vô tế không, tán không, vô biến dị không, bản tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không. Dù đã trụ chơn như, pháp giới, pháp tánh, bất hư vọng tánh, bất biến dị tánh, bình đẳng tánh, ly sanh tánh, pháp định, pháp trụ, thật tế, hư không giới, bất tư nghì giới. Dù đã tu tất cả đà-la-ni môn, tất cả tam-ma-địa môn. Dù đã tu Cực hỷ địa, Ly cầu địa, Phát quang địa, Diệm huệ địa, Cực nan thắng địa, Hiện tiền địa, Viễn hành địa, Bất động địa, Thiện huệ địa, Pháp vân địa. Dù đã tu ngũ nhãn, lục thần thông. Dù đã tu Phật mười lực, bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng. Dù đã tu pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả. Dù đã tu nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí, mà chẳng lấy Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Bồ-tát Ma-ha-tát này tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, phương tiện khéo léo khiến các hữu tình tu hành Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lực, Bát-

nhã Ba-la-mật-đa cho đến tu hành nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí, chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Xá-lob-tử! Tất cả quả trí của Thanh văn và Độc giác tức là nhân của Bồ-tát Ma-ha-tát. Xá-lob-tử! Phải biết Bồ-tát Ma-ha-tát này trụ bực Bất thối chuyển, an trụ Bất-nhã Ba-la-mật-đa mới năng làm được việc này!

Lại nữa, Xá-lob-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát đã lâu an trụ Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bất-nhã Ba-la-mật-đa và bao nhiêu vô lượng vô biên Phật pháp, nghiêm tịnh cung trời Đò-sử-đa. Xá-lob-tử! Phải biết Bồ-tát Ma-ha-tát này trong Hiền kiếp đây, quyết định được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Lại nữa, Xá-lob-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bất-nhã Ba-la-mật-đa, dù đã được bốn tĩnh lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định. Đã được bốn niệm trụ, bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi. Đã tu không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn. Đã tu tám giải thoát, tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ. Đã tu Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bất-nhã Ba-la-mật-đa. Đã tu tất cả đà-la-ni môn, tất cả tam-ma-địa môn. Đã tu Bồ-tát Ma-ha-tát địa. Đã tu ngũ nhãn, lục thần thông. Đã tu Phật mười lực, bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng. Đã tu pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả. Đã tu nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí, mà đối với thánh đế hiện chưa thông đạt. Xá-lob-tử! Phải biết Bồ-tát Ma-ha-tát này bị buộc một đời!

Lại nữa, Xá-lob-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bất-nhã Ba-la-mật-đa, đạo các thế giới từ một nước Phật đến một nước Phật, nghiêm tịnh cõi Phật, an lập hữu tình nơi Vô thượng giác. Xá-lob-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này cần phải trải qua vô lượng vô số đại kiếp mới chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Lại nữa, Xá-lob-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát an trụ Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bất-nhã Ba-la-mật-đa, thường siêng tinh tiến nhiều ích hữu tình. Miệng thường chẳng nói đến lời vô nghĩa, thân ý chẳng khởi dẫn nghiệp vô nghĩa.

Lại nữa, Xá-lob-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành sáu món Ba-la-mật-đa, thường siêng tinh tiến nhiều ích hữu tình. Từ một nước Phật đến một nước Phật, dứt ba ác thú đạo cho các hữu tình, phương tiện an lập trong thiện thú đạo.

Lại nữa, Xá-lob-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tuy trụ sáu món Ba-la-mật-đa, mà lấy Bồ thí Ba-la-mật-đa thường làm dẫn đầu, dũng mãnh tu tập, thí tất cả đồ vui cho các hữu tình thường không biếng dốt. Với tất cả hữu tình cần ăn cho ăn, cần uống cho uống, cần xe cho xe, cần áo cho áo, cần hoa hương cho hoa hương, cần chuỗi ngọc cho chuỗi ngọc, cần phòng nhà cho phòng nhà, cần giường ghế cho giường ghế, cần đồ nằm cho đồ nằm, cần đèn sáng cho đèn sáng, cần cửa gạo cho cửa gạo, cần ngọc báu cho ngọc báu, cần nhạc vui cho nhạc vui, cần kẻ hầu cho kẻ hầu và tùy nó cần gì món tư cụ là vui mừng cấp cho, khiến nó không thiếu thốn một thứ gì. Thí cho rồi siêng năng ba đạo Bồ-đề.

Lại nữa, Xá-lob-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát dù trụ sáu món Ba-la-mật-đa, mà lấy Tịnh giới Ba-la-mật-đa thường làm dẫn đầu, dũng mãnh tu tập, đủ thanh tịnh luật nghi nơi thân ngữ ý. Cũng khuyên các hữu tình tu tập luật nghi như thế, khiến mau viên mãn.

Lại nữa, Xá-lob-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát dù trụ sáu món Ba-la-mật-đa, mà lấy An nhẫn Ba-la-mật-đa thường làm dẫn đầu, dũng mãnh tu tập, xa lìa tất cả tâm giận hờn thấy. Cũng khuyên các hữu tình khiến tu tập an nhẫn như thế, khiến mau viên mãn.

Lại nữa, Xá-lob-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát dù trụ sáu món Ba-la-mật-đa, mà lấy Tinh tiến Ba-la-mật-đa thường làm dẫn đầu, dũng mãnh tu tập, đầy đủ tu hành tất cả pháp lành, cũng khuyên khiến các hữu tình tu tập tinh tiến như thế, khiến mau viên mãn.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát dù trụ sáu món Ba-la-mật-đa, mà lấy Tĩnh lự Ba-la-mật-đa thường làm dẫn đầu, dũng mãnh tu tập thắng Xa ma tha. Cũng khuyên khiến các hữu tình tu tập thắng định như thế, khiến mau viên mãn.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát dù trụ sáu món Ba-la-mật-đa, mà lấy Bát-nhã Ba-la-mật-đa thường làm dẫn đầu, dũng mãnh tu tập, tu đủ tất cả Tỳ-bát-xá-na. Cũng khuyên khiến các hữu tình tu tập thắng huệ như thế, khiến mau viên mãn.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, phương tiện khéo léo hóa thân như Phật, khắp vào cõi địa ngục, bàng sanh, quỷ, hoặc người, hoặc trời. Tùy theo tiếng tăm các loại kia vì thuyết Chánh pháp, khiến được thù thắng lợi ích an vui.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát an trụ Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa, hóa thân như Phật, khắp đến thế giới các Đức Phật mười phương hằng hà sa thủy, vì các hữu tình tuyên thuyết Chánh pháp, cúng dường cung kính, tôn trọng tán thán các Phật Thế Tôn. Ở chỗ các Đức Phật kia lắng nghe Chánh pháp, nghiêm tịnh cõi Phật. Khắp xem hết mười phương cõi Phật nào tịnh tướng vi diệu tốt hơn để làm kiểu, mà tự khởi tạo cõi Phật rất cực trang nghiêm thanh tịnh. Ở trong ấy, an dung các Đại Bồ-tát còn bị buộc một đời, khiến kia mau chứng được sở cầu là Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa, đầy đủ ba mươi hai đại sĩ tướng, tám mươi tùy hảo viên mãn trang nghiêm, các căn mãnh lợi, tối thắng thanh tịnh, chúng sanh nào thấy không chẳng khởi lòng ái kính thanh tịnh. Nhân đây khuyên dắt, tùy theo căn dục của chúng, khiến dần dần chứng được Tam thừa Niết-bàn. Như thế, Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, nên học thanh tịnh nghiệp thân ngữ ý.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa, dù được các căn rất sáng bén hơn, mà chẳng ý đầy trọng mình khinh người.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát từ sơ phát tâm cho đến chưa được bực Bất thối chuyển, hằng trụ thí, giới Ba-la-mật-đa, với tất cả thời chẳng đọa ác thú.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát từ sơ phát tâm cho đến chưa được bực Bất thối chuyển, thường chẳng bỏ rời mười thiện nghiệp đạo.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát an trụ Thí, Giới Ba-la-mật-đa, làm vua Chuyển luân, trọn nên bảy báu, đem pháp giáo hóa chẳng dùng phi pháp, an lập hữu tình nơi mười thiện đạo, cũng đem của báu ban thí các kẻ nghèo thiếu.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát an trụ Thí, Giới Ba-la-mật-đa, hưởng nhiều trăm ngàn phước báu vua Chuyển luân, gặp gỡ vô lượng trăm ngàn các Đức Phật cúng dường cung kính, tôn trọng tán thán, không bỏ qua dịp nào.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát an trụ Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa, thường vì hữu tình tà kiến mù quáng mà làm pháp soi sáng. Cũng đem sáng này thường tự soi mình cho đến Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, pháp soi sáng này từng chẳng nói lia.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này do nhờ nhân duyên đây, với các Phật pháp thường được hiện khởi. Vậy nên Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, đối với ba nghiệp hữu tội nơi thân ngữ ý không nên phạm khởi.

Bấy giờ, Xá-lợi-tử thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Vì sao gọi là các Bồ-tát Ma-ha-tát thân nghiệp hữu tội, ngữ nghiệp hữu tội và ý nghiệp hữu tội?

Phật bảo cụ thợ Xá-lợi-tử rằng: Xá-lợi-tử! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khởi nghĩ như vậy: "Đây là thân ta". Vì bởi có này mà khởi thân nghiệp. "Đây là lời ta". Vì bởi có này mà khởi ngữ nghiệp. "Đây là ý ta". Vì bởi có này mà khởi ý nghiệp. Xá-lợi-tử! Như thế gọi là Bồ-tát Ma-ha-tát thân nghiệp hữu tội, ngữ nghiệp hữu tội và ý nghiệp hữu tội.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, bắt đắc thân và thân nghiệp, bắt đắc ngữ và ngữ nghiệp, bắt đắc ý và ý nghiệp. Lại nữa, Xá-lợi-tử! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa mà đắc thân ngữ ý và nghiệp kia, là khởi lên tâm xan tham, phạm giới, giận dữ, biếng nhác, tán loạn và ác huệ. Nếu khởi tâm này, chẳng gọi tên Bồ-tát Ma-ha-tát được. Vậy nên Xá-lợi-tử! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa mà sanh niệm ấy là không có lẽ vậy.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa, mà khởi ba món thô trọng nơi thân ngữ ý là không có lẽ vậy. Vì sao thế? Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành sáu món Ba-la-mật-đa, vì năng tịnh tất cả thô trọng nơi thân, vì năng tịnh tất cả thô trọng nơi ngữ, vì năng tịnh tất cả thô trọng nơi ý vậy.

Bấy giờ, Xá-lợi-tử thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Vì sao Bồ-tát Ma-ha-tát năng tịnh ba món thô trọng nơi thân, ngữ và ý? Phật bảo cụ thợ Xá-lợi-tử rằng: Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành sáu món Ba-la-mật-đa, bắt đắc thân và thân thô trọng, bắt đắc ngữ và ngữ thô trọng, bắt đắc ý và ý thô trọng. Như thế, Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành sáu món Ba-la-mật-đa, năng tịnh ba món thô trọng nơi thân, ngữ và ý.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Nếu Bồ Tát Ma ha tát từ sơ phát tâm, thường ưa thọ trì mười thiện nghiệp đạo, chẳng khởi tâm Thanh văn, chẳng khởi tâm Độc giác. Với các hữu tình hằng khởi bi tâm muốn vớt kia khô, hằng khởi từ tâm muốn cho kia vui. Xá-lợi-tử! Ta cũng nói Bồ-tát Ma-ha-tát như thế là năng tịnh nơi thân ngữ ý ba món thô trọng, lợi lạc hữu tình, vì sức mạnh nơi ấy hơn hết vậy.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa tịnh Bồ-đề đạo.

Khi ấy, Xá-lợi-tử thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Vì sao gọi Bồ-tát Ma-ha-tát Bồ-đề đạo? Phật bảo cụ thợ Xá-lợi-tử rằng: Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành sáu món Ba-la-mật-đa, bắt đắc thân nghiệp và thân thô trọng, bắt đắc ngữ nghiệp và ngữ thô trọng, bắt đắc ý nghiệp và ý thô trọng. Bắt đắc Bồ thí Ba-la-mật-đa, bắt đắc Tịnh giới Ba-la-mật-đa, bắt đắc An nhẫn Ba-la-mật-đa, bắt đắc Tinh tiến Ba-la-mật-đa, bắt đắc Tĩnh lự Ba-la-mật-đa, bắt đắc Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Bắt đắc Thanh văn, bắt đắc Độc giác, bắt đắc Bồ-tát và bắt đắc Như Lai. Xá-lợi-tử! Thế gọi là Bồ-tát Ma-ha-tát Bồ-đề đạo. Vì sao thế? Vì Bồ-đề đạo với tất cả pháp đều bắt đắc vậy.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa đến Bồ-đề đạo, không gì ngăn trở được.

Khi ấy, Xá-lợi-tử thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Vì duyên gì mà Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành sáu món Ba-la-mật-đa đến Bồ-đề đạo, không gì ngăn trở?

Phật bảo cụ thợ Xá-lợi-tử rằng: Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành sáu món Ba-la-mật-đa, chẳng trước sắc, chẳng trước thọ tướng hành thức. Chẳng trước nhãn xứ, chẳng trước nhĩ tỷ thiệt thân ý xứ. Chẳng trước sắc xứ, chẳng trước thanh hương vị xúc pháp xứ. Chẳng trước nhãn giới, chẳng trước nhĩ tỷ thiệt thân ý giới. Chẳng trước sắc giới, chẳng trước thanh hương vị xúc pháp giới. Chẳng trước nhãn thức giới, chẳng trước nhĩ tỷ thiệt thân ý thức giới. Chẳng trước nhãn xúc, chẳng trước nhĩ tỷ thiệt thân ý xúc. Chẳng trước nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ, chẳng trước nhĩ tỷ thiệt thân ý xúc làm duyên sanh ra các thọ.

Chẳng trước địa giới, chẳng trước thủy hỏa phong không thức giới. Chẳng trước nhân duyên, chẳng trước đẳng vô gián duyên, sở duyên duyên, tăng thượng duyên và từ duyên sanh ra các pháp.

Chẳng trước vô minh, chẳng trước hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu thán khổ ưu não.

Chẳng trước Bồ thí Ba-la-mật-đa, chẳng trước Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Chẳng trước nội không, chẳng trước ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cánh không, vô tế không, tán không, vô biến dị không, bản tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không. Chẳng trước chơn như, chẳng trước pháp giới, pháp tánh, bất hư vọng tánh, bất biến dị tánh, bình đẳng tánh, ly sanh tánh, pháp định, pháp trụ, thật tế, hư không giới, bất tư nghì giới.

Chẳng trước bốn niệm trụ, chẳng trước bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi. Chẳng trước khổ thánh đế, chẳng trước tập diệt đạo thánh đế. Chẳng trước bốn tĩnh lự, chẳng trước bốn vô lượng, bốn vô sắc định. Chẳng trước tám giải thoát, chẳng trước tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ. Chẳng trước không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn. Chẳng trước tất cả đà-la-ni môn, chẳng trước tất cả tam-ma-địa môn.

Chẳng trước Cực hỷ địa, chẳng trước Ly cấu địa, Phát quang địa, Diệm huệ địa, Cực nan thắng địa, Hiện tiền địa, Viễn hành địa, Bất động địa, Thiện huệ địa, Pháp vân địa. Chẳng trước ngũ nhân, chẳng trước lục thần thông. Chẳng trước Phật mười lực, chẳng trước bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng. Chẳng trước ba mươi hai đại sĩ tướng, chẳng trước tám mươi tùy hảo. Chẳng trước pháp vô vong thất, chẳng trước tánh hằng trụ xả. Chẳng trước nhất thiết trí, chẳng trước đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí.

Chẳng trước quả Dự lưu, chẳng trước quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác Bồ-đề. Chẳng trước tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát và chẳng trước chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Xá-lợi-tử! Bởi duyên có này nên các Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành sáu món Ba-la-mật-đa tăng trưởng thành lên đến Bồ-đề đạo, không gì ngăn được.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát an trụ Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chóng được viên mãn Nhất thiết trí trí để thành tựu thắng trí vậy, mới đóng kín tất cả cửa hiểm ác thú, chẳng thọ báo người trời nghèo cùng hèn hạ, các căn đầy đủ, hình mạo đoan nghiêm, được thế gian trời, người, a-tô-lạc thấy đều cùng tôn trọng cung kính cúng dường.

Bấy giờ, Xá-lợi-tử thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Những gì gọi là Bồ-tát Ma-ha-tát này được thành tựu thắng trí?

Phật bảo cụ thọ Xá-lợi-tử rằng: Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này vì thành trí đây, nên khắp thấy thế giới các Đức Phật mười phương hằng hà sa thấy tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, khắp nghe Phật kia đã thuyết Chánh pháp, khắp thấy pháp hội kia có tất cả Thanh văn và Bồ-tát Tăng thấy và cũng thấy tướng thanh tịnh công đức trang nghiêm của cõi kia. Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này vì thành trí đây, nên chẳng khởi tưởng thế giới, chẳng khởi tưởng Như Lai, chẳng khởi tưởng Chánh pháp, chẳng khởi tưởng Bồ-tát, chẳng khởi tưởng Thanh văn, chẳng khởi tưởng Độc giác, chẳng khởi tưởng tự, chẳng khởi tưởng tha và chẳng khởi tưởng cõi Phật.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát do nhờ trí này, nên dù hành Bồ thí Ba-la-mật-đa, mà bất đắc Bồ thí Ba-la-mật-đa. Dù hành Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa, mà bất đắc Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Các Bồ-tát Ma-ha-tát do nhờ trí này, nên dù trụ nội không mà bất đắc nội không. Dù trụ ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cánh không, vô tế không, tán không, vô biến dị không, bản tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không, mà bất đắc ngoại không cho đến vô tánh tự tánh không.

Các Bồ-tát Ma-ha-tát do nhờ trí này, nên dù trụ chơn như mà bất đắc chơn như. Dù trụ pháp giới, pháp tánh, bất hư vọng tánh, bất biến dị tánh, bình đẳng tánh, ly sanh tánh, pháp định, pháp trụ, thật tế, hư không giới, bất tư nghì giới, mà bất đắc pháp giới cho đến bất tư nghì giới.

Các Bồ-tát Ma-ha-tát do nhờ trí này, nên dù tu bốn niệm trụ mà bất đắc bốn niệm trụ. Dù tu bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi, mà bất đắc bốn chánh đoạn cho đến tám thánh đạo chi. Các Bồ-tát Ma-ha-tát do nhờ trí này, nên dù trụ khổ thánh đế, mà bất đắc khổ thánh đế. Dù trụ tập diệt đạo thánh đế, mà bất đắc tập diệt đạo thánh đế.

Các Bồ-tát Ma-ha-tát do nhờ trí này, nên dù tu bốn tĩnh lự mà bất đắc bốn tĩnh lự. Dù tu bốn vô lượng, bốn vô sắc định, mà bất đắc bốn vô lượng, bốn vô sắc định. Các Bồ-tát Ma-ha-tát do nhờ trí này, nên dù tu tám giải thoát mà bất đắc tám giải thoát. Dù tu tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ, mà bất đắc tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ.

Các Bồ-tát Ma-ha-tát do nhờ trí này, nên dù tu không giải thoát môn mà bất đắc không giải thoát môn. Dù tu vô tướng, vô nguyện giải thoát môn mà bất đắc vô tướng, vô nguyện giải thoát môn. Các Bồ-tát Ma-ha-tát do nhờ trí này, nên dù tu tất cả đà-la-ni môn mà bất đắc tất cả đà-la-ni môn. Dù tu tất cả tam-ma-địa môn mà bất đắc tất cả tam-ma-địa môn.

Các Bồ-tát Ma-ha-tát do nhờ trí này, nên dù tu Cực hỷ địa mà bất đắc Cực hỷ địa. Dù tu Ly cấu địa, Phát quang địa, Diệm huệ địa, Cực nan thắng địa, Hiện tiền địa, Viễn hành địa, Bất động địa, Thiệm huệ địa, Pháp vân địa, mà bất đắc Ly cấu địa cho đến Pháp vân địa. Các Bồ-tát Ma-ha-tát do nhờ trí này, nên dù tu ngũ nhãn mà bất đắc ngũ nhãn. Dù tu lục thần thông mà bất đắc lục thần thông.

Các Bồ-tát Ma-ha-tát do nhờ trí này, nên dù tu Phật mười lực mà bất đắc Phật mười lực. Dù tu bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng, mà bất đắc bốn vô sở úy cho đến mười tám pháp Phật bất cộng. Các Bồ-tát Ma-ha-tát do nhờ trí này, nên dù tu ba mươi hai đại sĩ tướng mà bất đắc ba mươi hai đại sĩ tướng. Dù tu tám mươi tùy hảo mà bất đắc tám mươi tùy hảo.

Các Bồ-tát Ma-ha-tát do nhờ trí này, nên dù tu pháp vô vong thất mà bất đắc pháp vô vong thất. Dù tu tánh hằng trụ xả mà bất đắc tánh hằng trụ xả. Các Bồ-tát Ma-ha-tát do nhờ trí này, nên dù tu nhất thiết trí mà bất đắc nhất thiết trí. Dù tu đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí, mà bất đắc đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí. Các Bồ-tát Ma-ha-tát do nhờ trí này, nên dù tu tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát mà bất đắc tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát. Dù tu chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề mà bất đắc chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Xá-lợi-tử! Đấy gọi là Bồ-tát Ma-ha-tát được thành thắng trí. Các Bồ-tát Ma-ha-tát do nhờ thành trí đây, nên mới chóng năng viên mãn tất cả Phật pháp. Dù là năng viên mãn tất cả Phật pháp, mà với các pháp không chấp không thủ, vì tất cả pháp tự tánh trống không vậy.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa, được tịnh năm nhãn. Những gì là năm? Nghĩa là nhục nhãn, thiên nhãn, huệ nhãn, pháp nhãn và Phật nhãn.

Khi ấy, Xá-lợi-tử thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh nhục nhãn là thế nào?

Phật bảo cụ thọ Xá-lợi-tử rằng: Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh nhục nhãn sáng suốt năng thấy trăm do tuần. Có Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh nhục nhãn sáng suốt năng thấy hai trăm do tuần. Có Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh nhục nhãn sáng suốt năng thấy ba trăm do tuần. Có Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh nhục nhãn sáng suốt năng thấy bốn trăm, năm trăm, sáu trăm cho đến ngàn do tuần. Có Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh nhục nhãn sáng suốt năng thấy một châu Thiệm-bộ. Có Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh nhục nhãn, sáng suốt năng thấy hai cõi Đại châu. Có Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh nhục

nhân sáng suốt năng thấy ba cõi Đại châu. Có Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh nhục nhân sáng suốt năng thấy bốn cõi Đại châu. Có Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh nhục nhân sáng suốt năng thấy Tiểu thiên thế giới. Có Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh nhục nhân sáng suốt năng thấy Trung thiên thế giới. Có Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh nhục nhân năng thấy Đại thiên thế giới. Xá-lợi-tử! Đây là Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh nhục nhân.

Bấy giờ, Xá-lợi-tử lại thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh thiên nhân là thế nào?

Phật bảo cụ thọ Xá-lợi-tử rằng: Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh thiên nhân, năng thấy tất cả trời Tứ đại vương chúng, chỗ thấy của thiên nhân cũng như thật biết. Năng thấy tất cả trời Ba mươi ba, trời Dạ-ma, trời Đổ-sử-đa, trời Lạc biến hóa, trời Tha hóa tự tại, chỗ thấy của thiên nhân cũng như thật biết. Các Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh thiên nhân năng thấy tất cả trời Phạm chúng, chỗ thấy của thiên nhân cũng như thật biết. Năng thấy tất cả trời Phạm phụ, trời Phạm hội, trời Đại phạm, chỗ thấy của thiên nhân cũng như thật biết. Các Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh thiên nhân năng thấy tất cả trời Quang, chỗ thấy của thiên nhân cũng như thật biết. Năng thấy tất cả trời Thiểu quang, trời Vô lượng quang, trời Cực quang tịnh, chỗ thấy của thiên nhân cũng như thật biết. Các Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh thiên nhân năng thấy tất cả trời Tịnh, chỗ thấy của thiên nhân cũng như thật biết. Năng thấy tất cả trời Thiểu tịnh, trời Vô lượng tịnh, trời Biến tịnh, chỗ thấy của thiên nhân cũng như thật biết. Các Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh thiên nhân năng thấy tất cả trời Quảng, chỗ thấy của thiên nhân cũng như thật biết. Năng thấy tất cả trời Thiểu quảng, trời Vô lượng quảng, trời Quảng quả, chỗ thấy của thiên nhân cũng như thật biết. Các Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh thiên nhân năng thấy tất cả trời Vô tướng hữu tình, chỗ thấy của thiên nhân cũng như thật biết. Các Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh thiên nhân năng thấy tất cả trời Vô phiền, chỗ thấy của thiên nhân cũng như thật biết. Năng thấy tất cả trời Vô nhiệt, trời Thiện hiện, trời Thiện kiến, trời Sắc cứu cánh, chỗ thấy của thiên nhân cũng như thật biết. Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát chỗ thấy của thiên nhân, tất cả trời Tứ đại vương chúng cho đến trời Sắc cứu cánh đã được thiên nhân, đều chẳng thể thấy được cũng chẳng biết được. Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh thiên nhân, năng thấy các loại hữu tình trong các thế giới mười phương hằng hà sa thấy chết đây sanh kia, cũng như thật biết. Xá-lợi-tử! Đây là Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh thiên nhân.

Khi ấy, Xá-lợi-tử lại thưa Phật: Bạch Thế Tôn! Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh huệ nhân là thế nào?

Phật bảo cụ thọ Xá-lợi-tử rằng: Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh huệ nhân, chẳng thấy có pháp hoặc hữu vi hoặc vô vi. Chẳng thấy có pháp hoặc hữu lậu hoặc vô lậu. Chẳng thấy có pháp hoặc thế gian hoặc xuất thế gian. Chẳng thấy có pháp hoặc hữu tội hoặc vô tội. Chẳng thấy có pháp hoặc tạp nhiễm hoặc thanh tịnh. Chẳng thấy có pháp hoặc hữu sắc hoặc vô sắc. Chẳng thấy có pháp hoặc hữu đối hoặc vô đối. Chẳng thấy có pháp hoặc quá khứ hoặc vị lai hoặc hiện tại. Chẳng thấy có pháp hoặc buộc cõi Dục, hoặc buộc cõi Sắc, hoặc buộc cõi Vô sắc. Chẳng thấy có pháp hoặc thiện hoặc bất thiện hoặc vô ký. Chẳng thấy có pháp hoặc kiến bị dứt, hoặc tu bị dứt, hoặc phi mà bị dứt. Chẳng thấy có pháp hoặc học, hoặc vô học, hoặc phi học phi vô học. Cho đến hoặc tự tánh hoặc sai khác, đều không thấy gì. Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này được tịnh huệ nhân, đối tất cả pháp phi thấy phi chẳng thấy, phi nghe phi chẳng nghe, phi giác phi chẳng giác, phi biết phi chẳng biết. Xá-lợi-tử! Đây gọi là Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh huệ nhân.

Liền đó Xá-lợi-tử lại thưa Phật: Bạch Thế Tôn! Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh pháp nhân là thế nào?

Phật bảo cụ thọ Xá-lợi-tử rằng: Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh pháp nhân là năng như thật biết các thứ bồ-đặc-già-la sai khác, nghĩa là như thật biết đây là tùy tín hành, đây là tùy pháp hành, đây là vô tướng hành, đây trụ không, đây trụ vô tướng, đây trụ vô nguyện.

Lại như thật biết: Đây do không giải thoát môn khởi năm căn. Do năm căn khởi vô gián định. Do vô gián định khởi giải thoát tri kiến. Do giải thoát tri kiến dứt hẳn ba gút được quả Dự lưu; Tất-

ca-da kiến, giới cấm thủ và nghi, đây gọi là ba gút. Lại do nơi được tu đạo mỏng dần dục tham sân, được quả Nhất lai. Lại do thượng phần tu đạo, hết dục tham sân, được quả Bất hoàn. Lại do tăng thượng tu đạo, hết năm gút thuận thượng phần, được quả A-la-hán; tham sắc, tham vô sắc, vô minh, mạn và trạo cử, đây gọi là năm gút thuận thượng phần.

Lại như thật biết: Đây do vô tướng giải thoát môn khỏi năm căn. Do năm căn khỏi vô gián định. Do vô gián định khỏi giải thoát tri kiến. Do giải thoát tri kiến dứt hẳn ba gút, được quả Dự lưu. Lại do mới được tu đạo, mỏng dần dục tham sân, được quả Nhất lai. Lại do thượng phần tu đạo, hết dục tham sân, được quả Bất hoàn. Lại do tăng thượng tu đạo, hết năm gút thuận thượng phần, được quả A-la-hán.

Lại như thật biết: Đây do vô nguyên giải thoát môn khỏi năm căn. Do năm căn khỏi vô gián định. Do vô gián định khỏi giải thoát tri kiến. Do giải thoát tri kiến dứt hẳn ba gút, được quả Dự lưu. Lại do mới được tu đạo, mỏng dần dục tham sân, được quả Nhất lai. Lại do thượng phần tu đạo, hết dục tham sân, được quả Bất hoàn. Lại do tăng thượng phần tu đạo, hết năm gút thuận thượng phần, được quả A-la-hán.

Lại như thật biết: Đây do không, vô tướng giải thoát môn khỏi năm căn. Do năm căn khỏi vô gián định. Do vô gián định khỏi giải thoát tri kiến. Do giải thoát tri kiến dứt hẳn ba gút, được quả Dự lưu. Lại do mới được tu đạo, mỏng dần dục tham sân, được quả Nhất lai. Lại do thượng phần tu đạo, hết dục tham sân, được quả Bất hoàn. Lại do tăng thượng tu đạo, hết năm gút thuận thượng phần, được quả A-la-hán.

Lại như thật biết: Đây do không, vô nguyên giải thoát môn khỏi năm căn. Do năm căn khỏi vô gián định. Do vô gián định khỏi giải thoát tri kiến. Do giải thoát tri kiến dứt hẳn ba gút, được quả Dự lưu. Lại do mới được tu đạo, mỏng dần dục tham sân, được quả Nhất lai. Lại do thượng phần tu đạo, hết dục tham sân, được quả Bất hoàn. Lại do tăng thượng phần tu đạo, hết năm gút thuận thượng phần, được quả A-la-hán.

Lại như thật biết: Đây do vô tướng, vô nguyên giải thoát môn khỏi năm căn. Do năm căn khỏi vô gián định. Do vô gián định khỏi giải thoát tri kiến. Do giải thoát tri kiến dứt hẳn ba gút, được quả Dự lưu. Lại do mới được tu đạo mỏng dần dục tham sân, được quả Nhất lai. Lại do thượng phần tu đạo hết dục tham sân, được quả Bất hoàn. Lại do tăng thượng tu đạo, hết năm gút thuận thượng phần, được quả A-la-hán.

Lại như thật biết: Đây do không, vô tướng, vô nguyên giải thoát môn khỏi năm căn. Do năm căn khỏi vô gián định. Do vô gián định khỏi giải thoát tri kiến. Do giải thoát tri kiến dứt hẳn ba gút, được quả Dự lưu. Lại do mới được tu đạo, mỏng dần dục tham sân, được quả Nhất lai. Lại do thượng phần tu đạo, hết dục tham sân, được quả Bất hoàn. Lại do tăng thượng tu đạo, hết năm gút thuận thượng phần, được quả A-la-hán.

Xá-lợi-tử! Đây gọi là Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh pháp nhãn.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh pháp nhãn năng như thật biết một loại bồ-đặc-già-la như thế, do không, vô tướng, vô nguyên giải thoát môn khỏi năm căn. Do năm căn khỏi vô gián định. Do vô gián định khỏi giải thoát tri kiến. Do giải thoát tri kiến, năng như thật biết có bao tập pháp đều là diệt pháp. Vì do biết này mới được thắng năm căn, dứt các phiền não, lần lữa chứng được Độc giác Bồ-đề. Xá-lợi-tử! Đây gọi là Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh pháp nhãn.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh pháp nhãn, năng như thật biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này tối sơ phát tâm tu hành Bồ thí Ba-la-mật-đa; tu hành Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Thành tựu tín căn, tinh tiến căn và phương tiện khéo léo, nên mới suy nghĩ thọ thân để tăng trưởng thiện pháp. Bồ-tát Ma-ha-tát này, hoặc sanh đại tộc Sát-đế-lợi, hoặc sanh đại tộc Bà-la-môn, hoặc sanh đại tộc Trưởng giả, hoặc sanh đại tộc Cư sĩ. Hoặc sanh trời Tứ đại vương chúng, hoặc sanh trời Ba mươi ba, hoặc sanh trời Dạ-ma, hoặc sanh trời Đĩ-sử-đa, hoặc sanh trời Lạc

biến hóa, hoặc sanh trời Tha hóa tự tại. An trụ những chỗ như thế thành thực hữu tình, tùy tâm ưa vui của các hữu tình mà năng thí các thứ đồ vui thượng diệu. Cũng năng nghiêm tịnh các thứ cõi Phật, cũng đem các đồ cúng cụ thượng diệu, cúng dường cung kính, tôn trọng tán thán các Đức Phật Thế Tôn, chẳng đọa những bậc Thanh văn, Độc giác thấy, cho đến Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, quyết chẳng thối lui. Xá-lợi-tử! Đây gọi là Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh pháp nhãn.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh pháp nhãn như thật biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này với Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề đã được nhận ký. Bồ-tát Ma-ha-tát này với Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề đang được nhận ký. Bồ-tát Ma-ha-tát này với Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề sẽ được nhận ký. Bồ-tát Ma-ha-tát này với Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, được Bất thối chuyển. Bồ-tát Ma-ha-tát này với Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, hãy có thể thối chuyển. Bồ-tát Ma-ha-tát này đã trụ bậc Bất thối chuyển. Bồ-tát Ma-ha-tát này chưa trụ bậc Bất thối chuyển. Bồ-tát Ma-ha-tát này thần thông được viên mãn. Bồ-tát Ma-ha-tát này thần thông chưa viên mãn. Bồ-tát Ma-ha-tát này vì thần thông đã viên mãn, nên năng đến thế giới các Đức Phật mười phương hằng hà sa thấy, cúng dường cung kính, tôn trọng tán thán tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác và các chúng Bồ-tát Ma-ha-tát. Bồ-tát Ma-ha-tát này vì thần thông chưa viên mãn, nên chẳng năng đến thế giới các Đức Phật mười phương hằng hà sa thấy, cúng dường cung kính, tôn trọng tán thán tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác và các chúng Bồ-tát Ma-ha-tát. Bồ-tát Ma-ha-tát này đã được thần thông. Bồ-tát Ma-ha-tát này chưa được thần thông. Bồ-tát Ma-ha-tát này đã được Vô sanh pháp nhãn. Bồ-tát Ma-ha-tát này chưa được Vô sanh pháp nhãn. Bồ-tát Ma-ha-tát này đã được căn thù thắng. Bồ-tát Ma-ha-tát này chưa được căn thù thắng. Bồ-tát Ma-ha-tát này đã nghiêm tịnh cõi Phật. Bồ-tát Ma-ha-tát này chưa nghiêm tịnh cõi Phật. Bồ-tát Ma-ha-tát này đã thành thực hữu tình. Bồ-tát Ma-ha-tát này chưa thành thực hữu tình. Bồ-tát Ma-ha-tát này đã được đại nguyện. Bồ-tát Ma-ha-tát này chưa được đại nguyện. Bồ-tát Ma-ha-tát này đã được các Đức Phật cộng đồng khen ngợi. Bồ-tát Ma-ha-tát này chưa được các Đức Phật cộng đồng khen ngợi. Bồ-tát Ma-ha-tát này đã gần gũi các Đức Phật. Bồ-tát Ma-ha-tát này chưa gần gũi các Đức Phật. Bồ-tát Ma-ha-tát này thọ mạng vô lượng. Bồ-tát Ma-ha-tát này thọ mạng hữu lượng. Bồ-tát Ma-ha-tát này khi sẽ được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, Bí-sô Tăng vô lượng. Bồ-tát Ma-ha-tát này khi sẽ được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, Bí-sô Tăng hữu lượng. Bồ-tát Ma-ha-tát này khi sẽ được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, có Bồ-tát Tăng. Bồ-tát Ma-ha-tát này khi sẽ được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, không Bồ-tát Tăng. Bồ-tát Ma-ha-tát này chuyên tu hạnh lợi tha. Bồ-tát Ma-ha-tát này chuyên tu hạnh tự lợi. Bồ-tát Ma-ha-tát này có nan hành khổ hạnh. Bồ-tát Ma-ha-tát này không nan hành khổ hạnh. Bồ-tát Ma-ha-tát này vì bị buộc một đời. Bồ-tát Ma-ha-tát này vì buộc nhiều đời. Bồ-tát Ma-ha-tát này đã trụ thân tối hậu hữu. Bồ-tát Ma-ha-tát này chưa trụ thân tối hậu hữu. Bồ-tát Ma-ha-tát này đã ngồi tòa Diệu Bồ-đề. Bồ-tát Ma-ha-tát này chưa ngồi tòa Diệu Bồ-đề. Bồ-tát Ma-ha-tát này không ma đến khuấy rối. Bồ-tát Ma-ha-tát này có ma đến khuấy rối. Xá-lợi-tử! Đây là Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh pháp nhãn.

Bấy giờ, Xá-lợi-tử lại thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh Phật nhãn là thế nào?

Phật bảo cụ thọ Xá-lợi-tử rằng: Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát tâm Bồ-đề không gián đoạn, vào định Kim cương dụ, được nhất thiết tướng trí, mới trọn nên Phật mười lực, bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng thấy, vô lượng vô biên bất khả tư nghì công đức thù thắng. Bấy giờ mới trọn nên vô chướng vô ngại giải thoát Phật nhãn. Các Bồ-tát Ma-ha-tát do được Phật nhãn thanh tịnh như thế, mới vượt khỏi tất cả cảnh giới trí huệ của Thanh văn và Độc giác. Không chỗ nào chẳng thấy, không tiếng gì chẳng nghe, không điều gì chẳng giác, không việc gì chẳng biết. Với tất cả pháp, thấy tất cả tướng. Xá-lợi-tử! Đây gọi là Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh Phật nhãn.

Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát cần được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề cùng Phật nhãn thanh tịnh như thế.

Xá-lợi-tử! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn được năm thứ mắt thanh tịnh như thế, phải siêng năng tu tập Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lực, Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì sao thế? Xá-lợi-tử! Vì sáu món Ba-la-mật-đa như thế tổng nhiếp tất cả thiện pháp thanh tịnh. Nghĩa là thiện pháp Thanh

văn, thiện pháp Độc giác, thiện pháp Bồ-tát và thiện pháp Như Lai. Xá-lợi-tử! Nếu hỏi ngay rằng: "Pháp nào năng nhiếp tất cả thiện pháp?" Nếu đáp thẳng rằng: "Thậm thâm Bát-nhã Ba-la-mật-đa". Vì sao thế? Xá-lợi-tử! Vì thậm thâm Bát-nhã Ba-la-mật-đa là mẹ đẻ, mẹ nuôi của thiện pháp. Vì năng sanh năng dưỡng Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa và năm thứ mắt thấy vô lượng vô biên bất khả tư nghì công đức thù thắng vậy.

Xá-lợi-tử! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn được năm thứ mắt thanh tịnh như thế, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Xá-lợi-tử! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, nên học năm thứ mắt thanh tịnh như thế. Xá-lợi-tử! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát năng học được năm thứ mắt thanh tịnh như thế, nhất định được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

--- o0o ---